

12. SINIF ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ**2. DÖNEM 1. YAZILI - A GRUBU****2026-2027 Eğitim Öğretim Yılı**

Okul		Sınıf / Şube	
Ad Soyad		No	

Açıklama: Sınav 8 açık uçlu/kısa cevaplı sorudan oluşmaktadır. Toplam 100 puandır. Cevaplarınızı gerekçeli ve okunaklı yazınız.

1. [Kısa Cevap - 10 Puan] Yumuşama Dönemi'nde Soğuk Savaş rekabetinin devam ettiği iki bölgesel krizi yazınız.

.....
.....

2. [Kısa Cevap - 10 Puan] 1970'lerde Orta Doğu siyaseti ve enerji rekabetiyle bağlantılı iki gelişmeyi yazınız.

.....
.....

3. [Neden-Sonuç - 12 Puan] Yumuşama politikasının ortaya çıkmasının bir nedenini ve bloklar arası ilişkilere bir etkisini yazınız.

.....
.....
.....

4. [Neden-Sonuç - 12 Puan] 1973 Petrol Krizi'nin bir nedenini ve gelişmiş ekonomilere bir etkisini yazınız.

.....
.....
.....

5. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan] Bu bilgiler Yumuşama Dönemi'nin niteliğine ilişkin hangi iki sonucu gösterir?

- Kruşçev ve Kennedy döneminde doğrudan görüşmeler arttı.
- Buna rağmen Küba, Vietnam ve Afganistan gibi bölgelerde sert çatışmalar yaşandı.

6. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan] Bu bilgiler enerji kaynaklarının dünya ekonomisindeki rolüne ilişkin hangi iki sonucu destekler?

- Petrol fiyatları 1973'te hızla yükseldi.
- Petrol ithalatına bağımlı sanayileşmiş ülkelerde üretim maliyetleri ve enflasyon arttı.

7. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan] Bu gelişmeler dönemin toplumsal yapısına ilişkin hangi iki çıkarımı destekler?

- 1960'larda ABD'de ırkçılık karşıtı protestolar büyüdü.
- 1968'de öğrenci ve işçi hareketleri farklı ülkelerde yaygınlaştı.

8. [Kronoloji - 14 Puan] Aşağıdaki gelişmeleri eskiden yeniye doğru kronolojik olarak sıralayınız: Küba Buhranı / 1968 öğrenci hareketleri / 1973 Petrol Krizi / Kıbrıs Barış Harekâtı / 12 Eylül Darbesi

12. SINIF ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ**2. DÖNEM 1. YAZILI - B GRUBU****2026-2027 Eğitim Öğretim Yılı**

Okul		Sınıf / Şube	
Ad Soyad		No	

Açıklama: Sınav 8 açık uçlu/kısa cevaplı sorudan oluşmaktadır. Toplam 100 puandır. Cevaplarınızı gerekçeli ve okunaklı yazınız.

1. [Kısa Cevap - 10 Puan] Yumuşama Dönemi'nde toplumsal hak arayışlarını temsil eden iki hareket veya olguyu yazınız.

.....

.....

2. [Kısa Cevap - 10 Puan] Yumuşama Dönemi'nde Türk-Yunan ilişkilerinde sorun oluşturan iki başlığı yazınız.

.....

.....

3. [Neden-Sonuç - 12 Puan] Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında Türkiye'ye uygulanan ambargonun bir nedenini ve Türkiye'ye bir etkisini yazınız.

.....

.....

.....

4. [Neden-Sonuç - 12 Puan] Köyden kente göçün Türkiye'de hızlanmasının bir nedenini ve toplumsal bir sonucunu yazınız.

.....

.....

.....

5. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan] Bu bilgiler bilimsel rekabetin Soğuk Savaşla ilişkisine dair hangi iki sonucu gösterir?

- Uzay çalışmaları hızlandı ve askerî teknoloji gelişti.
- Bilimsel başarılar devletlerin uluslararası prestijinin bir unsuru olarak sunuldu.

6. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan] Bu bilgiler dış politika ile savunma politikası arasındaki ilişkiye dair hangi iki sonucu destekler?

- Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında Türkiye'ye silah ambargosu uygulandı.
- Türkiye savunma ihtiyaçlarında dışa bağımlılığı azaltma arayışını güçlendirdi.

7. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan] Bu bilgiler Türkiye'de toplumsal değişimin iki farklı kaynağını nasıl gösterir?

- Televizyon yayınları yaygınlaştı.
- Köyden kente göç büyük şehirlerde yeni kültürel etkileşim ve sorunlar oluşturdu.

8. [Kronoloji - 14 Puan] Aşağıdaki gelişmeleri eskiden yeniye doğru kronolojik olarak sıralayınız: Bağlantısızlar Hareketinin güç kazanması / Vietnam Savaşı'nın yoğunlaşması / 12 Mart Muhtırası / Kıbrıs Barış Harekâtı / 12 Eylül Darbesi

ÖĞRETMEN BÖLÜMÜ

Kapsam: Yumuşama Dönemi ve Sonrası

Kazanımlar: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6

A Grubu Cevap Anahtarı ve Kısmi Puanlama

1. (10 puan) Küba Buhranı | Vietnam Savaşı

Puanlama: Her doğru unsur 5 puan.

2. (10 puan) 1973 Petrol Krizi | Arap-İsrail Savaşları

Puanlama: Her doğru unsur 5 puan.

3. (12 puan) Neden: Nükleer savaş riskinin ve sürekli gerilimin büyük maliyet yaratması | Sonuç: ABD ve SSCB arasında doğrudan görüşme ve gerilimi sınırlama çabalarının artması

Puanlama: Doğru neden 6 puan + doğru sonuç 6 puan. Eşdeğer tarihsel ifadeler kabul edilir.

4. (12 puan) Neden: Orta Doğu'daki siyasi çatışmaların petrol ihracatı ve fiyatlandırma politikalarını etkilemesi | Sonuç: Enerji maliyetleri, enflasyon ve ekonomik durgunluk baskısının artması

Puanlama: Doğru neden 6 puan + doğru sonuç 6 puan. Eşdeğer tarihsel ifadeler kabul edilir.

5. (14 puan) Süper güçler arasında doğrudan gerilim azaltma çabaları vardır. | Yumuşama, bölgesel çatışmaların ve rekabetin tamamen sona ermesi anlamına gelmemiştir.

Puanlama: Kanıta dayalı her doğru çıkarım 7 puan. Sadece metni tekrar eden, yorum içermeyen cevaplara tam puan verilmez.

6. (14 puan) Enerji arzı ekonomik büyüme ve fiyat istikrarı üzerinde belirleyicidir. | Orta Doğu'daki siyasi gelişmeler küresel ekonomik sonuçlar doğurabilir.

Puanlama: Kanıta dayalı her doğru çıkarım 7 puan. Sadece metni tekrar eden, yorum içermeyen cevaplara tam puan verilmez.

7. (14 puan) Hak ve eşitlik talepleri geniş toplumsal hareketlere dönüşmüştür. | Gençlik ve sivil toplum siyasetin önemli aktörleri hâline gelmiştir.

Puanlama: Kanıta dayalı her doğru çıkarım 7 puan. Sadece metni tekrar eden, yorum içermeyen cevaplara tam puan verilmez.

8. (14 puan) Küba Buhranı → 1968 öğrenci hareketleri → 1973 Petrol Krizi → Kıbrıs Barış Harekâtı → 12 Eylül Darbesi

Puanlama: Beş gelişmenin her doğru konumu 2 puan (10 puan); dizinin tamamı doğruysa ek 4 puan.

B Grubu Cevap Anahtarı ve Kısmi Puanlama

1. (10 puan) ABD’de ırkçılık karşıtı hareketler | 68 Kuşağı

Puanlama: Her doğru unsur 5 puan.

2. (10 puan) Kıta sahanlığı | FIR hattı

Puanlama: Her doğru unsur 5 puan.

3. (12 puan) Neden: ABD ve bazı Batılı devletlerin Türkiye’nin Kıbrıs müdahalesine tepki göstermesi | Sonuç: Türkiye’nin savunma sanayisi ve dış politika bağımsızlığı konusunda yeni arayışlara yönelmesi

Puanlama: Doğru neden 6 puan + doğru sonuç 6 puan. Eşdeğer tarihsel ifadeler kabul edilir.

4. (12 puan) Neden: Kırsal ekonomik imkânların sınırlı kalması ve kentlerde iş beklentisinin artması | Sonuç: Hızlı kentleşme, konut ve altyapı sorunlarının büyümesi

Puanlama: Doğru neden 6 puan + doğru sonuç 6 puan. Eşdeğer tarihsel ifadeler kabul edilir.

5. (14 puan) Bilim ve teknoloji stratejik güç rekabetinin parçasıdır. | Teknolojik başarılar propaganda ve prestij aracı olarak kullanılmıştır.

Puanlama: Kanıta dayalı her doğru çıkarım 7 puan. Sadece metni tekrar eden, yorum içermeyen cevaplara tam puan verilmez.

6. (14 puan) Dış politikadaki gerilimler askerî tedariki doğrudan etkileyebilir. | Ambargolar yerli savunma kapasitesini geliştirme ihtiyacını artırabilir.

Puanlama: Kanıta dayalı her doğru çıkarım 7 puan. Sadece metni tekrar eden, yorum içermeyen cevaplara tam puan verilmez.

7. (14 puan) Kitle iletişim araçları ortak kültür ve gündem oluşumunu etkilemiştir. | Göç kentleşme, yaşam tarzı ve sosyal ilişkileri değiştirmiştir.

Puanlama: Kanıta dayalı her doğru çıkarım 7 puan. Sadece metni tekrar eden, yorum içermeyen cevaplara tam puan verilmez.

8. (14 puan) Bağlantısızlar Hareketinin güç kazanması → Vietnam Savaşı’nın yoğunlaşması → 12 Mart Muhtırası → Kıbrıs Barış Harekâtı → 12 Eylül Darbesi

Puanlama: Beş gelişmenin her doğru konumu 2 puan (10 puan); dizinin tamamı doğruysa ek 4 puan.

8 Alternatif Soru

Bu sorular A/B gruplarındaki aynı tür ve puandaki sorularla değiştirilebilir.

- A1. [Kısa Cevap - 10 Puan]** 1970-1980 döneminde Türkiye’de siyasal yaşamı etkileyen iki askerî müdahaleyi yazınız.
- A2. [Kısa Cevap - 10 Puan]** 1980’li yıllarda Türkiye’de liberalleşmeye örnek iki gelişme yazınız.
- A3. [Neden-Sonuç - 12 Puan]** 1980’lerde ekonomik liberalleşme politikalarının uygulanmasının bir nedenini ve ekonomiye bir etkisini yazınız.
- A4. [Neden-Sonuç - 12 Puan]** Bağlantısızlar Hareketinin ortaya çıkmasının bir nedenini ve uluslararası siyasete bir etkisini yazınız.
- A5. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan]** 12 Mart Muhtırası ve 12 Eylül Darbesi demokratik siyasal süreci kesintiye uğrattı. / Her iki müdahale de siyasal ve toplumsal sorunlara askerî çözüm arayışının örnekleri oldu. — Bu bilgiler Türkiye’de demokrasi açısından hangi iki sonucu gösterir?
- A6. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan]** 1980’lerde siyasi yasakların kaldırılması tartışıldı ve sivilleşme vurgusu güçlendi. / Ekonomide dışa açılma ve piyasa mekanizmaları öne çıktı. — Bu bilgiler dönemin siyasal ve ekonomik yönelimleri hakkında hangi iki sonucu destekler?
- A7. [Kanıt Yorumlama - 14 Puan]** Ertuğrul Fırkateyni olayı Türk-Japon ilişkilerinin tarihsel sembollerinden biri oldu. / 1980’lerde ve sonrasında iki ülke arasındaki diplomatik ve ekonomik temaslar sürdü. — Bu bilgiler devletler arası ilişkilerde tarihsel hafızanın rolüne ilişkin hangi iki sonucu gösterir?
- A8. [Kronoloji - 14 Puan]** Eskiden yeniye sıralayınız: Küba Buhranı / 1973 Petrol Krizi / Kıbrıs Barış Harekâtı / 12 Eylül Darbesi / Siyasi yasakların kaldırılması

Alternatif Sorular Cevap Anahtarı

- A1.** 12 Mart Muhtırası | 12 Eylül Darbesi
- A2.** Siyasi yasakların kaldırılması | Ekonomik yaşamda piyasa odaklı politikaların güçlenmesi
- A3.** Neden: Daha açık, rekabetçi ve dış ticaret odaklı bir ekonomik yapı kurma arayışı | Sonuç: Dış ticaret ve özel sektörün ekonomideki ağırlığının artması
- A4.** Neden: Yeni bağımsız devletlerin iki büyük bloktan birine bağlanmadan politika izlemek istemesi | Sonuç: Soğuk Savaşta üçüncü bir diplomatik tutum ve kolektif hareket alanı oluşması
- A5.** Askerî müdahaleler demokratik kurumların sürekliliğini zayıflatmıştır. | Siyasi krizlerin demokratik yöntemler dışında çözülmesi kurumsal istikrara zarar vermiştir.
- A6.** Siyasi hayatta sivil ve rekabetçi yapıya dönüş arayışı vardır. | Ekonomide devlet kontrolünden daha açık piyasa yaklaşımına geçiş hızlanmıştır.
- A7.** Geçmişteki ortak semboller uzun vadeli diplomatik yakınlık için referans oluşturabilir. | Siyasi ilişkiler tarihsel bağların yanında güncel ekonomik ve diplomatik çıkarlarla da sürdürülür.
- A8.** Küba Buhranı → 1973 Petrol Krizi → Kıbrıs Barış Harekâtı → 12 Eylül Darbesi → Siyasi yasakların kaldırılması

Öğretmen notu: Sınav, 2026-2027 için güncellenen yıllık planın haftalık ilerleyişi esas alınarak hazırlanmıştır. Okul/il zümresinin ilan edeceği konu-soru dağılım tablosu ve sınıfta fiilen işlenen konular doğrultusunda son kontrol yapınız.